

Schriftelijke vraag	Gesteld door: SP
Datum	10 december 2019
Onderwerp	Vervolgfragen Warmtenet
Portefeuillehouder	Wethouder dr. A.A.B. (Toine) Theunis
Overige betrokken portefeuillehouder(s)	Wethouder drs. C.F.G.R. (Klaar) Koenraad

De fractie heeft de volgende vragen:

De SP-fractie dankt wethouder Theunis voor de antwoorden op de schriftelijke vragen over het Warmtenet (**239-2019 Vraag en Antwoord SP – Warmtenet**). Wij hebben de antwoorden goed doorgelezen, echter roepen de antwoorden op sommige punten meer vragen op bij de SP dan dat er echt duidelijkheid is gegeven. Met name de discrepantie tussen de twee doelstellingen: *afval scheiden en restafval terugdringen* enerzijds en *de benutting van restafval voor warmte* anderzijds zorgt hiervoor. Daarbij is naar mening van de SP-fractie niet op alle vragen antwoord gegeven. Daarom heeft de SP-fractie Roosendaal nog de volgende aanvullende vragen:

Vraag 1

De SP-fractie wil graag meer inzicht in wat het college belangrijker vindt: dat afval wordt teruggedrongen of dat de afvalcentrale moet blijven draaien? Graag een uitgebreide toelichting.

In het antwoord op vraag 1 wordt gesproken over de productie van warmte en elektriciteit alsof Suez een energiecentrale zou zijn. Het is en blijft echter een afvalverwerker! Er wordt daarbij aangegeven dat er geen sprake is van het gebruik van buitenlands afval, maar wel van bedrijfsafval. Verder heeft u aangegeven dat u zich geen zorgen maakt of er in de toekomst voldoende restwarmte beschikbaar zal zijn. Het gaat de SP-fractie echter niet alleen om de restwarmte; Het gaat met name om het restafval.

Vraag 2

Kunt u nader specificeren waar het afval vandaan komt en waar dit afval uit bestaat?

Volgens de SP zou men zich wel degelijk zorgen moeten maken over de voldoende restwarmte die beschikbaar blijft. De gemeente moet zich namelijk inspannen om de afvalstroom in te perken, waardoor deze vorm van verwarming op termijn niet meer rendabel is en dus ook per definitie niet duurzaam. Daarbij wordt aan de burgers ontzettend veel gevraagd ten aanzien van het inzamelen van restafval, terwijl anderzijds wordt ingezet op een ontwikkeling die de toestroom van afval noodzakelijk maakt.

Vraag 3

De SP-fractie wil graag van de portefeuillehouder duurzaamheid een nadere toelichting hoe zij denkt om te gaan met de discrepantie die wij zien tussen de doelstellingen afval scheiden en restafval terugdringen enerzijds en de benutting van restafval voor warmte anderzijds. Bent u het daarbij met de SP-fractie eens dat deze vorm van verwarming op termijn niet rendabel en dus ook per definitie

niet duurzaam is (te meer in de antwoorden is aangegeven dat er altijd teruggevallen kan worden op de back-up gasketels van het warmtenet)? Graag een toelichting.

Uit de antwoorden op de financiële aspecten (o.a. vraag 3) blijkt dat er nog een hoop open eindjes zitten aan deze zaak. Als de kosten "afhankelijk zullen zijn van de omvang en omstandigheden van toekomstige projecten" wordt er dus in feite gezegd dat het nog niet duidelijk is wat het voor de burgers gaat kosten. Voor de huurders van Alwel kan een dubbel risico ontstaan namelijk als huurder en als burger van Roosendaal. De SP-fractie vreest dat, als het tegenvalt, zij dubbel worden getroffen. De ervaringen elders in het land met stadsverwarming leert dat het daarmee nogal eens niet goed gaat.

Vraag 4

Hoe gaat het college ervoor zorgen dat de inwoners van Roosendaal en zeker de huurders van Alwel niet de dupe worden als er tegenvallers zijn bij de DER?

De vraag naar democratische controle (vraag 8) wordt naar onze mening ook niet echt beantwoord, terwijl de ervaringen elders in het land met dit soort afvalverwerkers reden zou moeten zijn om hier erg voorzichtig in te zijn. Zie met name de centrales in Amsterdam en Rotterdam. In de regel is het met dit soort publiek-private ondernemingen altijd zo dat het risico (vraag 9) voor de overheid is en de winst voor het bedrijf. Dat zal met dit project niet anders zijn en daarom is volgens de SP-fractie voorzichtigheid geboden.

Vraag 5

Op welke wijze hebben het college en de raad invloed en controle op de gang van zaken?

Vraag 6

Wie draagt nu het risico: de inwoners van Roosendaal of de DER, SUEZ en Alwel? Graag een toelichting.

Al met al vindt de SP dat er nog veel onduidelijk is en dat een algemene juichstemming over dit project nu dus niet op z'n plaats is. De SP-fractie dringt daarom ook aan op een deugdelijk nader onderzoek door een onafhankelijke partij (wetenschappelijk instituut/universiteit).

Vraag 7

Is het college bereid om een onderzoek door een onafhankelijke derde te laten uitvoeren? Graag een toelichting.

Namens de fractie van SP,

Adriëne Maas-Cleeren

Wij beantwoorden de vraag als volgt:

Vraag 1

De SP-fractie wil graag meer inzicht in wat het college belangrijker vindt: dat afval wordt teruggedrongen of dat de afvalcentrale moet blijven draaien? Graag een uitgebreide toelichting.

Antwoord:

Uiteraard is het belangrijkste dat afval wordt teruggedrongen. Er zal naar onze mening echter nog vele jaren sprake zijn van grote hoeveelheden restafval voordat de productieprocessen in onze economie zijn aangepast aan de circulaire economie. Zelfs in een circulaire economie zal er altijd sprake blijven van te verwerken restafval. Er zijn diverse redenen waarom AEC's (Afval Energie Centrales) deel uit zullen maken van de circulaire economie. AEC's zullen dan met name focussen op afvalstoffen die niet recyclebaar zijn. Dit kan het geval zijn omwille van een economische, technische of milieureden:

- Recycling tot hoge kwaliteitsproducten is enkel mogelijk indien het proces start met hoge kwaliteit mono-stromen. Zo niet dan spreken we down-cycling. Dus producten van lage kwaliteit horen niet thuis in de circulaire economie. Bepaalde producten kunnen ook slecht een aantal keer worden gerecycled. AEC's bieden voor deze producten een oplossing.
- Recyclingbedrijven moeten hun residu stromen ook kwijt kunnen. AEC's zullen in de toekomst steeds meer complementair zijn aan recycling processen doordat zij deze residu stromen kunnen verwerken.
- AEC's zorgen er ook voor dat toxische stoffen niet opstapelen in de circulaire economie.

In het antwoord op vraag 1 wordt gesproken over de productie van warmte en elektriciteit alsof Suez een energiecentrale zou zijn. Het is en blijft echter een afvalverwerker! Er wordt daarbij aangegeven dat er geen sprake is van het gebruik van buitenlands afval, maar wel van bedrijfsafval. Verder heeft u aangegeven dat u zich geen zorgen maakt of er in de toekomst voldoende restwarmte beschikbaar zal zijn. Het gaat de SP-fractie echter niet alleen om de restwarmte; Het gaat met name om het restafval.

Vraag 2

Kunt u nader specificeren waar het afval vandaan komt en waar dit afval uit bestaat?

Antwoord:

Door de inspanning van burgers om afval beter te scheiden zal de hoeveelheid huisvuil van gezinnen natuurlijk afnemen. Het afval dat wordt verwerkt in de AEC in Roosendaal is een mix van huisvuil en bedrijfsafval (C&I afval). Dit commercieel en industrieel afval bevat onder andere meer en meer residu stromen van sorteerinstallaties. Deze residu stromen zijn vaak hoogcalorische stromen. De hoeveelheid afval die in Roosendaal wordt verwerkt is voor 99,9% afkomstig uit Nederland.

Volgens de SP zou men zich wel degelijk zorgen moeten maken over de voldoende restwarmte die beschikbaar blijft. De gemeente moet zich namelijk inspannen om de afvalstroom in te perken, waardoor deze vorm van verwarming op termijn niet meer rendabel is en dus ook per definitie niet duurzaam. Daarbij wordt aan de burgers ontzettend veel gevraagd ten aanzien van het inzamelen van

restafval, terwijl anderzijds wordt ingezet op een ontwikkeling die de toestroom van afval noodzakelijk maakt.

Vraag 3

De SP-fractie wil graag van de portefeuillehouder duurzaamheid een nadere toelichting hoe zij denkt om te gaan met de discrepantie die wij zien tussen de doelstellingen afval scheiden en restafval terugdringen enerzijds en de benutting van restafval voor warmte anderzijds. Bent u het daarbij met de SP-fractie eens dat deze vorm van verwarming op termijn niet rendabel en dus ook per definitie niet duurzaam is (te meer in de antwoorden is aangegeven dat er altijd teruggevallen kan worden op de back-up gasketels van het warmtenet)? Graag een toelichting.

Antwoord:

De AEC van ReEnergy produceert hoge druk stoom die wordt omgezet tot elektriciteit. Daarnaast wordt warmte geleverd aan de nabijgelegen kassen en aan Stadsoevers. De hoeveelheid warmte die nu aan Stadsoevers wordt geleverd bedraagt ongeveer 0,2% van de hoeveelheid restwarmte die beschikbaar is. Met de uitbreiding van naar de Westrand spreken we ongeveer 2% van de restwarmte. Het is dus duidelijk dat dit op korte termijn niet in gevaar komt. Het benutten van restwarmte zeer duurzaam en we kunnen deze techniek nog vele jaren nuttig inzetten. Daarnaast zullen we ons (blijven) oriënteren op andere duurzame bronnen die wanneer restwarmte op termijn minder beschikbaar wordt, kunnen worden ingezet als vervangende bron voor warmtenetten.

Uit de antwoorden op de financiële aspecten (o.a. vraag 3) blijkt dat er nog een hoop open eindjes zitten aan deze zaak. Als de kosten "afhankelijk zullen zijn van de omvang en omstandigheden van toekomstige projecten" wordt er dus in feite gezegd dat het nog niet duidelijk is wat het voor de burgers gaat kosten. Voor de huurders van Alwel kan een dubbel risico ontstaan namelijk als huurder en als burger van Roosendaal. De SP-fractie vreest dat, als het tegenvalt, zij dubbel worden getroffen. De ervaringen elders in het land met stadsverwarming leert dat het daarmee nogal eens niet goed gaat.

Vraag 4

Hoe gaat het college ervoor zorgen dat de inwoners van Roosendaal en zeker de huurders van Alwel niet de dupe worden als er tegenvallers zijn bij de DER?

Antwoord:

De toezichthoudende instantie ACM ziet erop toe dat de warmterekening voor klanten van warmtebedrijven niet hoger zal zijn dan een gasrekening. DER geeft aan haar klanten een korting van 20 % op het maximale variabele warmtetarief. De kosten voor de bewoners van Alwel zullen in aanvang dus gemiddeld lager zijn dan in een situatie waarin zij aardgas gebruiken. De verwachting is dat dit verschil in de toekomst alleen nog maar groter zal worden in verband met de stijgende gasprijzen. Restwarmte uit het warmtenet is daarbij ook nog eens 7x duurzamer (minder CO₂ uitstoot) dan bij gebruik van aardgas.

De vraag naar democratische controle (vraag 8) wordt naar onze mening ook niet echt beantwoord, terwijl de ervaringen elders in het land met dit soort afvalverwerkers reden zou moeten zijn om hier erg voorzichtig in te zijn. Zie met name de centrales in Amsterdam en Rotterdam. In de regel is het met dit soort publiek-private ondernemingen altijd zo dat het risico (vraag 9) voor de overheid is en de

winst voor het bedrijf. Dat zal met dit project niet anders zijn en daarom is volgens de SP-fractie voorzichtigheid geboden.

Vraag 5

Op welke wijze hebben het college en de raad invloed en controle op de gang van zaken?

Antwoord:

DER is een B.V. opgericht door de gemeente waarvan 100% van de aandelen in handen zijn van de van de gemeente. Het college heeft dus het stuur in handen van deze B.V. Verder is aangegeven dat het projectplan en de financiering daarvan volledig transparant aan uw gemeenteraad ter besluitvorming zal worden voorgelegd waardoor uw raad maximaal invloed en controle op de plannen kan uitoefenen.

Vraag 6

Wie draagt nu het risico: de inwoners van Roosendaal of de DER, SUEZ en Alwel? Graag een toelichting.

Antwoord:

Aan elk project zijn risico's verbonden, zo ook aan dit project. Bij de besluitvorming in de gemeenteraad over het projectplan en de financiering zullen ook de risico's worden toegelicht en de risicobeheersing maatregelen die worden getroffen. Bij de besluitvorming over het projectplan zult u dat kunnen beoordelen.

Al met al vindt de SP dat er nog veel onduidelijk is en dat een algemene juichstemming over dit project nu dus niet op z'n plaats is. De SP-fractie dringt daarom ook aan op een deugdelijk nader onderzoek door een onafhankelijke partij (wetenschappelijk instituut/universiteit).

Vraag 7

Is het college bereid om een onderzoek door een onafhankelijke derde te laten uitvoeren? Graag een toelichting.

Antwoord:

Wij achten dat momenteel niet opportuun. De komende maanden wordt er nog hard gewerkt aan de technische- en financiële uitwerking van het project, inclusief de risico beheersende maatregelen en het opstellen van principeovereenkomsten met de betrokken partijen zoals daar zijn de gemeente, Alwel en Suez. Wij gaan ervan uit dat daaruit een weloverwogen en betrouwbaar construct zal voortkomen dat wij als college uiteraard eerst zelf zullen beoordelen voordat wij dat aan uw raad voorleggen.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Toine Theunis